

דף מידע - חלופות מיסוי בעת פרישה

כל עזיבת עבודה, הכוללת תשלום מענקי פרישה במזומן ו/או העברת קופות שבהן צבירה לפיצויים יוצרת אירוע מס, המחייב דיווח של המעסיק לפקיד השומה בטופס 161.

פקודת מס הכנסה מעניקה לכל פורש חלופות שונות באמצעות טופס 161א, והקופות השונות לא תשחררנה את הפיצויים הצבורים בפטור ממס אלא בהתאם להנחיות רשות המיסים.

מטרת דף מידע זה היא לסקור את החלופות העיקריות, בטרם קבלת ההחלטה.

א. מענק פרישה פטור – תקרת הפטור היא שכר חודש אחרון (עד תקרה של 12,420 ₪ המתעדכנת מידי שנה) X שנות וותק במקום העבודה. תקרה זו היא אישית לעובד, גם אם עבד במספר מקומות עבודה חופפים.

במקרה של שכר נמוך מ 12,420 ₪, ניתן לקבל פטור ממס עד 150% מהשכר אך לא יותר מהתקרה.

כל שקל שמעל הפטור, נחשב כהכנסה חייבת מיגיעה אישית ומחויב במס הכנסה במועד הפרישה אלא אם העובד בחר באפשרויות נוספות.

ב. פריסת מס – ניתן לבקש כי מענקי הפרישה החייבים במס ייפרסו למשך שנות עבודה (ניתן לבחור פריסה לשנות עבודה קודמות או לשנות עבודה עתידיות. שנות הפריסה מוגבלות בוותק שנצבר במקום העבודה, כך שעל כל 4 שנות וותק או רובן (שנתיים ויום) מקבלים 1 שנת פריסה, ובסך הכל לא יותר מאשר 6 שנות פריסה.

בפריסה לשנות עבודה מהעבר, תחולק ההכנסה החייבת ותשוּיך לכל שנת מס מהעבר, פקיד השומה יקבע את שיעור המס שינוכה במקור והיתרה תתקבל ע"י הפורש.

בפריסה קדימה מצהיר הפורש על צפי הכנסותיו לשנים הבאות ועל סמך הצהרה זו יקבע פקיד השומה מקדמת מס שתנוכה מהסכום. הפורש מחויב להגיש דוח שנתי עבור כל שנת פריסה. אם יתברר כי ההכנסה השנתית בפועל, בכל שנה משנות הפריסה גבוהה מההערכה המקורית, הפורש יתבקש להשלים את המס

החסר, אך אם יתברר כי ההכנסה השנתית בפועל נמוכה מההכנסה המוצהרת, יהיה זכאי הפורש להחזר מס. במקרה פטירה, חו"ח, במהלך שנות הפריסה, תהפוך מקדמת המס ששולמה לחלוטה, דהיינו סופית.

פריסת המס אחרונה מתאימה למי שהכנסותיו בשנות העבר היו נמוכות משמעותית מההכנסות בהווה. פריסת המס קדימה מתאימה למי שצופה כי הכנסותיו בשנים הבאות תהיה נמוכה משמעותית מההכנסות בהווה.

יש לקחת בחשבון שהכספים הנתרים בקופות מושקעים בשוק ההון וחשופים לתנודתיות שבו וכן ששיעורי המס עלולים להשתנות.

ג. ייעוד/רצף לקצבה – ניתן לבקש דחיית ההתחשבות במס, עבור פיצויים המופקדים בקופות ל"קצבה" בלבד. בהליך זה דוחה הפורש את ההתחשבות למועד עתידי המתאים לו. אם יחליט הפורש להמיר את המענקים האלו ל"קצבה", אזי המיסוי יהיה על קצבאות, שלהן זיכויים והקלות מיוחדות אחרות.

הפורש רשאי להתחרט מייעוד לקצבה בכל עת ולחזור ולבצע התחשבות מול פקיד השומה. ככל שנותרה לפורש יתרת פטור על הפיצויים שלא נוצלה ניתן לקבלה בעת החרטה. החרטה היא מכל מקורות הפיצויים של המעסיק הספציפי.

חרטה מייעוד לקצבה לאחר גיל הזכאות לקצבה מוגדרת כהיוון קצבה שלה יש כללים אחרים.

במקרה של פטירת הפורש/ת לפני מימוש קצבה יראה פקיד השומה כאילו הפורש ביקש לבצע חרטה רגע לפני מותו ויבצע התחשבות מס.

ייעוד לקצבה מוגדר כיום כברירת מחדל שאינו מחייב אישור פקיד השומה אם צבירת הפיצויים לקצבה נמוכה מכ- 366,000 ₪ (בשנת 2020). ככל שהצבירה עולה על סכום זה יש לבקש אישור פקיד השומה.

ד. רצף פיזויים/רצף מעסיקים – פורש/ת העתיד לקבל סכומים במזומן או סכומים "הוניים" הצבורים בקופות רשאי לבקש מפקיד השומה לדחות את ההתחשבות על כספים האלו, ולאחד את הוותק בין מספר מקומות עבודה (להגדלת הפטור ו/או שנות הפרישה) בכפוף לכללים הבאים:

1. הפורש/ת לא יקבל כל מענק במזומן (לא מהמעסיק ולא מהקפות). ואם יקבל, ישלם עליו מס רגיל.
2. על הפורש למצוא מעסיק חדש אשר יפקיד למרכיב הפיזויים באופן שוטף, תוך שנה מיום סיום העבודה.
3. תקרת הפיזויים שניתן לקבל בנוסף לצבירה הקיימת בקופות ועד ל 100% מחבות הפיזויים, מוגבלת ב: מכפלת 4 משכורות (או השכר הממוצע במשק לפי הנמוך) X שנות הוותק של הפורש.
4. חרטה מרצף פיזויים – ניתן לבקש חרטה עד שנתיים ממועד אישורה, במקרה זה על הפורש לחזור ולבצע התחשבות מס על הפרישה מהמעסיק הקודם.
5. איחוד תקופות עבודה – בעת פרישה על הפורש להתחשבן עם פקיד השומה על הפיזויים ש"ברצף" דהיינו: לבקש פטור או תשלום מס לרבות פריסת מס או לבקש המשך הרצף למעסיק חדש. קטיעת הרצף ללא דיווח לרשויות המס הינה עבירת מס! במקרה של קטיעת הרצף יש לפנות לפקיד השומה ולהסדיר את ההתחשבות באופן מידי.
6. פטירה תוך כדי תקופת הרצף נחשבת פטירה תוך כדי תקופת עבודה מהיום הראשון של הרצף הראשון דבר העשוי להגדיל את הפטור ממס הואיל ומדובר בכפל פטור ממס (עד 24,840 ₪ לכל שנה)
7. לא ניתן להפוך פיזויים ברצף מעסיקים (קבלה כסכום ח"פ) ל"קצבה" אלא במקרים מאוד נדירים.

ה. השלמות מעסיק לרצף פיזויים/מעסיקים ו/או לרצף קצבה – השלמת מעסיק לרצף קצבה מוגבלת לפי השכר המבוטח (עד כ 36,000 ₪) X שנות הוותק בניכוי הצבירות בקופות. השלמה כאמור עד התקרה פטורה ממס אולם מעבר לתקרה זו עשוי להיות חיוב מס. בנוסף, ניתן לבצע השלמת מעסיק לרצף פיזויים/מעסיקים כמפורט לעיל.

שילובים אפשריים

הערות	האם ניתן?	סוג השילוב
על כל סוגי מענקי הפרישה	כן	מענק פטור + תשלום מס
על כל סוגי מענקי הפרישה	כן	מענק פטור + פריסת מס
"פטור" על כל סוגי המענקים, "ייעוד לקצבה" – רק על פיצויים לקצבה	כן	מענק פטור + ייעוד לקצבה
על כל סוגי הפיצויים	לא	מענק פטור + רצף פיצויים/מעסיקים
"פריסה" - על כל סוגי המענקים, "לקצבה" – רק על פיצויים לקצבה	כן	פריסת מס + ייעוד לקצבה
"פריסה" - על כל סוגי המענקים, "ייעוד לקצבה" – רק על פיצויים לקצבה והכל עד התקרות להשלמות.	כן	רצף פיצויים/מעסיקים + ייעוד לקצבה

סוגי קודים לטופס 161

הון/קצבה	המשלם	קוד
הון	המעסיק במזומן	1
הון	קופה מרכזית	3
הון	קופה אישית לפיצויים (קופת גמל וביטוח עד 12/2007)	4
קצבה	קרן פנסיה ותיקה	5
קצבה	קרן פנסיה חדשה + ביטוח לקצבה + קופות גמל מ – 01/2008 ואילך	6

מסקנות:

בעת הפרישה יש לברר ולהבין את פעולות הפרישה הקודמות, צפי השתכרות עתידי, מצב משפחתי בריאותי וזיכויים אישיים, קיבוע זכויות ועוד.

פטור על מענקי פרישה שהתקבלו לפני גיל הפרישה, עשוי לגרוע מהפטור ממס שיכול היה הפורש לקבל בגיל הפרישה על הקצבאות השונות.

פרישה פלוס

